XI. évfolyam. Celldömölk 1915 március 14. 11. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Március 15.

Sugárt hint újra ránk az Isten napja
És március fuvalma mámorit.
A természet is, rendre megujulva,
Lerázza büszkén sulyos láncait.
Ó, fényes példa! Maga Isten adja,
Biztatva véle a föld fiait,
Hogy szolgaságot egy napig se tűrve
Te érted küzdjön mind, szabadság üdve!

Ó, március! te ifjuság! te élet!
Nevedre forr a vér, a szív dobog,
Lehedre a letszhalott ujra éled,
A szem kialvó lángja föllobog.
Ó, március! te vágy! te nagy igéret!
Reményeinket ki mind beválthatod,
Százszor, ezerszer bár — légy üdvözölve,
Megújulsz minden évben, mind örökre....

Lobogtasd, nemzetem, az égi fáklyát!
Szabad, szép eszme minden sugara.
Hadd váltsa föl majd szelid égi lángját
A szellem-ébredés nagy hajnala;
Hazánk végképp hadd rázza le a jármát!
Van-e fiad, dicső magyar haza,
Ki a szabadságért, ez égi kincset
El ne hajitsa lelke rabbilincsét?

Mig Isten napja hint sugárt e honra,
Mig március fuvalma mámorit,
Mig a természet, rendre megújulva,
Lerázza büszkén sulyos láncait:
Ott lesz a példa! Isten maga adja,
Buzditva véle a föld fiait.
Hogy szolgaságot egy napig se tűrve,
Te érted küzdjön mind, szabadság üdve!

Prém József.

Március idusán.

Aranyfényben ragyog a tavaszi napfény szelid sugára. Kicsalja az olvadó hó alól a kikelet virágát s a magasba csábitja a dálos pacsirtát. Szegény virág nem tudja, hogy nem lesz-e kikeletnek fehér virága, hogy nehéz lépések letapossák s szegény madár nem gyanitja, hogy nem lesz madárdal, mert elnémitja az ágyudörej.

Tavaszi szellő leng.

Lehelete máskor szelid érzelmeket keltett bennünk. Megpengette lelkünk hurját, szeretet, remény, bizalom s boldogság érzelmei váltakoztak rajta. Alkotás vágya, munkának láza fogott el.

De most rejtelmesen susog a lég.

Sóhajt visz a szellők szárnya, milliók sóhaját, a nemzet reményét, az anyai sziv könnyét, a hitvesnek jaját, az apák áldását, a csecsemők gyügyögését.

Viszi, viszi keresztül e hazán. Elviszi a milliók üzenetét a határon állók millióinak, beszél nekik az otthonról, a hazáról, multról s jövőről. A haza szelleme megremegteti szivüket, acélt önt izmaikba, elszántságot lelkükbe.

Volt már egyszer ilyen tavaszunk. Negyvennyolc tavasza. Szuronyok hegyén csillogott a verőfény s vérvirágot termett a mező.

Provence felől fujt akkor a tavaszi szél. Eszmét s gondolatot, a szabadság eszméjét s a testvériségnek gondolatát vivé szárnyain. Az idegen talajon termett eszmét megérték a nemzet nagyjai. Betölté ez szivüket s szivük dobogását átvevé a márciusi szellő s szertevitte a hazában.

Megmutatta akkor a magyar, hogy szive átérzi a nagyszerü eszmét, sóvárog a szabadság után, lelke mélyében szunnyad az őserő; a lelkesedés, mely nem hirtelen fellobbanó láng, hanem a lélek örök, kiolthatatlan tüze, az eszmének oltára.

Áldoztunk ez oltáron. Küzdöttünk lelkesedéssel s kitartással a művelt nemzetek oldalán, a népek milliói sorában. Fizettük becsülettel a szabadság diját.

Nem volt elég az áldozat.

A márciusi nap fénye ismét szuronyok hegyén csillog. A tavaszi szellő most is a régi eszmének, a szabadság eszméjének lehelletét sugja a küzdők szivébe. Azt sugja: »Hűek maradtatok a márciusi nagy eszméhez, hűek az ősök hősiességéhez, az elődök önfeláldozásához.«

Nem hiába éltek a Nagyok s nem hiába haltak meg milliók. Március idusa ébren tartotta dicső emléküket s hősi példájukat.

Mig nekünk örök eszmét csillogtat a tavaszi napsugár, márciusi eszmékre emlékeztet a márciusi szellő, addig elleneink arcába a szégyen pirját kergeti, hisz a rügyfakadás s virágnyilás őket is emlékezteti a szabadságra, emberiességre, culturára, melyért nagy elődeik véreztek, de melyhez a törpe utódok hűtelenekké lettek s melyet bűnös kezzel megtámadtak . . .

A büntetés nem marad el . . .

Lesz még ez idén tavaszunk, győzelem tavasza, örökké illatozó virágokkal, tele dallal, szeretettel, hittel s reménységgel . . .

L. A.

Hadi emlékérem orosz ágyuból.

Az oroszokkal vivott heroikus küzdelmünk első nagy diadalát a krasniki csatában arattuk. Legendás hirü huszárainkat itt nevezték el ellenségeink vörös ördögöknek, itt esett birtokunkba először nagyobb mennyiségü hadi zsákmány, itt kezdtük meg a hatalmas tulerővel szemben győzelmes csatáink egész sorát.

A krasniki csatát a világtörténelem nagy és örök emlékezetü csatái közé sorozzák majd a historikusok, és mig a történelem fóliánsain arany betükkel ragyog a magyar dicsőség, a jövőkor népei emléket is kapnak belőle.

Emléket, amelyet a vas elpusztithatatlanságával, a bronz örökkévalóságával őriz meg üj koroknak évezredekig.

A krasniki diadal trofeumából egy orosz ágyut Őfelsége a király az Auguszta-alapnak ajándékozott, hogy veressen belőle *„Hadi emlékérmeket"*. Az elzsákmányolt orosz ágyut azóta a zólyombrezói magy. kir. állami vasművek öntődéje érmek verésére alkalmas formában feldolgozta, lemezelte, bronz alkat részeiből pedig a körmöczbányai magy. kir. pénzverő hivatal már veri; a vaslemezekből is nemsokára elkészül az első magy. győzelmi érem.

Pheidon-Argos királya verette az első érmet még Krisztus előtt 700 évvel és azóta a történelemirás legbecsesebb segitő forrása lett az érem. Piramisok mélyén görög és római emetkező helyeken eltemetett világok romjai

között talált érmek vezették a történelem irót helyes nyomra és a nagy érem-gyüjtemények még ma is élőszóval hirdetik rég mult idők nagy eseményeit.

A krasniki diadal érme is méltó helyet követel ebben a gyüjteményben, hogy majd akkor, amikor utódaink előtt az idő ködéből a mai nagy élet-halálharcnak csak konturjai látszanak, ott legyen az emlék felidéző vasba, bronzba öntött irás »A krasniki diadalmas csatában az oroszoktól elvett ágyuból verette az Auguszta-alap 1914—1915«.

Az érem egyik oldalának ugyan is az a felirása, fölötte a megrendithetetlen erő félelmetes szimbóluma, az oroszlánfej.

Az érem másik oldala gyönyörü művészi relief, mely Murányi Gyula hirneves szobrász művészünk ihletett alkotása, csata jelenetet ábrázol. Egy orosz ágyut honvédek, huszárok hősi rohammal elfoglalnak, miután elüzték az ellenséget.

Szemléltető, plasztikus a művészi kivitel, meggyőző örök becsü, a művészi elgondolás, mert történelmi eseményt hirdet, bizonyitó erejü, mert az ellenség hálát osztó szörnyetegéből készült, nekünk magyaroknak pedig dicsőséges, mert kizárólag magyar hősök ragyogó haditettét kizárólag magyar érem alakjában őrzi meg a jövő nemzedékeknek.

Az Auguszta-alap bronzból és vasból kétféle érmet veretett. A nagy érem egy foriptos nagyságu, a kicsi olyan, mint a husz koronás aranypénz. Azért választotta ezeket a kis formákat, hogy az orosz ágyuból lehetőleg minél több érem kerüljön ki és minél többen megszerezhessék. Bizottság ellenőrzi, hogy csak annyi érmet verjenek, amennyit az ágyu anyaga szolgáltat. A bronzból való nagy érem ára 10 K, a kicsié 5 K. A vasból való nagy érem 2 K, a kicsi 1 K.

Ugy értesülünk, hogy az érmeket már ebben a hónapban forgalomba hozzák és városunkban is vásárolható lesz, az Auguszta-alap megbizottjainál, akiket annak idején meg is nevezünk.

Aki győzelmi érmet, melyet az Auguszta-alap *„Hadi emlékéremnek“* nevez megszerzi, ritka becsü történelmi emlékhez jut. De ezenkivül részt vesz a nagy nemzeti küzdelemben itthon. Elősegiti azoknak a munkáját, akik az ország belső izgalmát igyekeznek fentartani, filléreivel enyhiti a nyomort, értünk küzdő, értünk vérző, értünk hősi halálba rohanó testvéreink itthon hagyott hozzátartozóikról gondoskodik.

Az ágyuból készült győzelmi érmek teljes jövedelme ugyanis a harctéren küzdő hőseink családjaié: a háboru következtében itthon inséggel küzdő asszonyoké, gyermekeké. A jövedelem 15%-át helyi hadi jótékony bizottságunk kapja meg kizárólagosan hadi segély céljaira, a többit az Auguszta-alap országos segély akciójában használja fel, az eddig már oly sok elismerést érdemlő hazafias formában.

Igy megy át egy nemes metamorfózison az orosz ágyu. Az-az ágyu, amely eddig annyi életet ontott, annyi nyomort, szenvedést okozott, most expiálja szörnyü bünét, mert ugy lesz rendjén, hogy ugyan annyi életet mentsen meg, könnyet törüljön, fájdalmat enyhitsen.

Hol a hadak utja?

Nem ott van a hadak utja
a csillagos égen,
Ahol a nap uralkodik
káprázatos fényben;
Csaba szellemdaliái
leszállitak a földre,
Itt rohannak bércen-völgyön
vadúl dübörögve.

Nem ott van a hadak utja
a szelid tejuton,
Hol csillagok virrasztanak
az álmadozókon.
Rögbe vágta a csatamén
szikrázó patáját,
Vihar veri az Uristen
legszebb katonáját.

Nem ott van a hadak utja
bárányfelhős égen,
Honnan angyalkák mosolygnak
— mint láthatni képen,
Itt van büszke fegyvesink közt
borzalmas valóban,
Hol szelid meteór helyett
gránát s bomba robban.

Nem ott van a hadak utja
az ég azúr kékjén,
Itt vonul az a Kárpátok
egetverő bércén;
Rettenthetlen daliáknak
itt repül mentéje,
Itt harsog a legbátrabb szó:
Fiuk, csak előre!

KOVÁTS SÁNDOR.

HIREK.

Katonai kitüntetés. *Guóth* György thatósági utbiztosunk fiát: *Guoth* Jenő 83 gyalogezredbeli zászlóst, ki hat hónap óta részben az északi harctéren, részben pedig az erdős Kárpátokban harcol, az ez idő alatt az *ellenséggel szemben tanusitott vitéz magatartásáért* külön ezredparancsban megdicsérték, Őfelsége pedig hadnaggyá léptette elő. Ugy a hősnek, mint az apának; Gyuri bátyánknak igaz szivvel gratulálunk!

Gyurácz Ferenc ev. püspök és Berzsenyi Jenő dr. egyházkerületi főügyelő Sopronban a főiskolában a szokásos felügyeletet a mult héten teljesitették.

Elhunyt tanitó. Tatay Jenő vönöczki r. kath. kántortanitó a harctéren szerzett betegségeiben Wienben, egyik katonai kórházban f. hó 10-én meghalt. Özvegy édes anyja hős fiát, hitközsége képzett, ambiciózus, jószivü tanitóját, kartársai egy végtelen jóindulatu, kedves, jó kollegájukat gyászolják az elhunytban. Holttestét szülőföldjére: Beled sopronmegyei községbe szállittatják s ott helyezik örök nyugalomra.

Köszönetnyilvánitás. Mint a mult évben, ugy az idén is szives volt a Kemenesaljai Közg. Hitelbank a czelldömölki evang. nőegyletről megemlékezni és ennek céljaira 50 koronát adományozni, amely ajándékért hálás köszönetét fejezi ki a nőegylet nevében ennek elnöke Berzsenyi Dezsőné.

Hazafias ünnepély. Az 1848. évi március 15-iki események méltó megünneplésére a helybeli községi fiuiskola ma délelőtt ½11 órai kezdettel az iskola helyiségében hazafias ünnepélyt rendez, melyre a m. t. szülőket és érdeklődőket ez uton is meghivja a tantestület. Belépődij nincs, de a háboruban megvakult katonák részére néhány fillért köszönettel fogadnak. Az ünnepély műsora a következő: 1. Talpra magyar! Énekli a polg. iskolai énekkar. 2. Milliók hirdessék. (Ábrányi E.) Szavalja Berdal Géza. 3. Rajta föl! Káka tövén . . . . stb. Énekli az énekkar. 4. Temetés külföldön. (Melodráma) Szavalja Sokoray Miklós. 5. Szülőföldemen. Énekli az énekkar. 6. Hunor és Magyar, Elbeszélik Blettler László és Kiss Béla. 7. Rege a csodaszarvasról. (Daljáték.) Személyek: Bálint Endre, Györffy Imre, Csikor Lajos, Finkelstein L. Nagy László. Hunor: Módos J. Magyar: Petőfi L. Bajnok: Talabér K. Bajnok: Pálffy L. Vitézek: Jenei Imre, Kováts Sándor, Nagy József, Révész Zoltán, Rozman László, Sokoray Miklós. 8. Napok királya (Ábrányi E.) Szavalja Horváth József. 9. A vén cigány, (Melodráma) Szavalja Kemenesi Tibor. 10. Himnusz. Énekli az énekkar.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyi miniszter Lacza Jónas czelldömölki kir. járásbirósági irnokot saját kérelmére a váczi kir. járásbirósághoz helyezte át.

Közgyülés. A Kemenesmagasi Önsegélyző Szövetkezet ma délután 3 órakor a községházában tartja rendes évi közgyülését, melyre az elnökség ezuton is meghivja a szövetkezet tagjait.

Kossuth Lajos születésének évfordulója lesz folyó hó 20-dikán. Kossuth apánk, édes apánk! — Fénylő csillag fönn az égen... Nézz le reánk a magasból, — Kiket itt hagytál az éjben! . . . Szellemednek egy sugára — Fényörömmé válik, s tőle — A szabadság égő napja — Fölsüt a Kárpát tetőre!

Szigoru tél van. Febr. utolsó napjain és március elején, néhány napot kivéve, sok eső esett s az utak ismét megrongálódtak; márc. 8-án reggelre jól megfagyott és roppant erős északi szél hordja azóta a havat. Minden tavaszi munka szünetel. 11-én d. u. kisütött a Nap.

Hirdetmény. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi febr. 24-én kelt 6823/V. sz. rendeletével a hadjáratban elesettek özvegyeinek és árváinak segélyezésére »Hadi segély özvegyeknek és árváknak két (2) fillér« feliratt ellátott postai levelezőlapok és zárt levelezőlapok forgalomba hozatalát határozta el. A levelezőlapok mindegyike után — ugymint a postai hadisegély-bélyegeknél — az eladás alkalmával, a levelezőlap értékén kivül, a vevőtől még 2 fillér fog beszedetni. A hadisegély-levelezőlapok közül az a) 5 filléres levelezőlapot és a 10 filléres zárt levelezőlapot minden postahivatal, postafőnökség és postai értékcikkárusító, b) az 5 filléres válaszos levelezőlapot, a 10 filléres nemzetközi levelezőlapot és a 6 filléres levelezőlapot csak a kincstári és az azok székhelyén működő nem kincstári postahivatalok árusitják. A t. közönség hazafias és emberbaráti kötelességének tesz eleget, ha levelezései lebonyolitásához ezen hadisegély-levelezőlapokat minél nagyobb mértékben használja fel. Sopron, 1915. március 6-án. Kelényi Géza s. k.

A vönöczki ev. egyház fegyvereink győzelméért ma ünnepi istenitiszteletet tart, melyen külön e célra irt *„Régi háborus ének“*-et énekelnek. Az ünnepi szónok *Varga* Gyula esperes, vönöczki lelkész lesz.

Orosz ágyuból győzelmi érem. Az Auguszta-alap még ebben a hónapban forgalomba hozza azokat a győzelmi érmeket amelyeket az Ő Felsége által ajándékozott orosz ágyuból veretett. A nagyobb forint-nagyságu, a kisebb pedig akkora, mint a huszkoronás arany. Bronzból a nagy érem ára tíz korona, a kicsié öt korona; vasból a nagy érem két korona, a kicsi egy korona. Az érmekre előjegyzéseket már most elfogad az Auguszta-alap központi irodája (Budapest, VII., Károly-körut 3. sz.).

A magyar tüzérek. A »V. U.« irja: Azok az óriási ágyuk, melyeket legujabban gyártott tüzérségünk, minden összehasonlitás fölött állanak. A 30 és fél centiméteres ágyukat értjük, amelyeknek irányzókészüléket a budapesti fegyvergyár s lövegeit a diósgyőri állami vasgyár állitotta elő s melyek tulszárnyaitak eddig minden eddigi hasonló gépet. Meg 12 kilométernyi távolságból is kitünően találnak s hatásuk egyenesen romboló. Ilyenekkel vannak fölszerelve legnagyobb hadihajóink is. S jól eső nemzeti büszkeséggel kell konstatalnunk, hogy a közös hadsereg tüzérségében ma a legnagyobb kontingenst (mennyiséget) a magyar elem szolgáltatja. Valaha a cseheket alkalmazták előszeretettel a tüzérségnél. Ugy találták, hogy azok közül kerül ki leglöbb olyan altiszt, ki az ágyuk irányitásához legjobban ért. Legujabban megváltozott ez a nézet s kitünt, hogy a magyarok még a cseheknél is különb tüzérek. A hadihajókon levő tüzérségnek nem kevesebb, mint nyolcvan százaléka magyar származásu. S ez a hajótüzérség első helyen áll ma a világon: száz lövése közül kilencvenhat célba talál.

A hétipiacról. A következő párbeszédet lestük el a csütörtöki baromfipiacon:

— Néni, hogy ez az egy pár baromfi?

— Tiz korona.

— Megbolondult, hogy ennyire tartja?

— Én nem bolondultam meg, de megbolondult az, aki ennyit ád érte — szólta el magát önkénytelenül a tyukok boldog tulajdonosa.

Ez a kis párbeszéd mindennél jobban illusztrálja a mai helyzetet. A termelők maguk is belátják, hogy a drágaság az őrületig fokozódott. Csinálják hát visszafelé.

Kék egér az Apollóban. Mészáros János mozgószinház-tulajdonos, hogy a moziba járó közönséget minél jobban szórakoztathassa, ma estére megszerezte »A kék egér« cimü 5 felvonásos vigjátékot és azt rendes helyárak mellett mutatja be. A műsoron szerepel még két kép: »Halász-szigetek«, természetes felvétel és »A régi fali óra«, dráma.

A kemenesmagasi körjegyzői állás betöltése ügyében Kemenesmagasi község képviselőtestülete március 10-én jelölő értekezletet tartott, amelyen a folyó hó 20-án tartandó jegyzőválasztást illetőleg egyhangulag Biró István eddigi helyettes jegyző mellett foglaltak állást. A választás elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

Köszönetnyilvánitás. A Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank 25 koronát adott a czelldömölki közs. polgári fiuiskola segitőalapja javára. Fogadja ez intézet m. t. igazgatósága nagylelkü adományáért hálás köszönetemet. Kemenesi József, polg. fiuisk. igazgató.

A duklai orosz invázió 49 ben. Egyik jeles hadtörténeti irónk a leghitelesebb kutfők alapján érdekesen ismerteti az oroszok 49-iki betörését hazánkba, amelyet tudvalevően a duklai szoroson at hajtottak végre. Érdekesnek tartjuk az akkori betörés rövid ismertetését most, hatvanhat év után, amikor ugyanazon a helyen vérzik legerősebben az orosz kolosszus. Az orosz sereg 1849-ben junius 14-én kezdte meg előrenyomulását a cár személyes vezetésével. A betörő orosz sereg 194.000 főből állott, közte 307 lovasszázad és 587 ágyu. Muravjev orosz tanár, mint szemtanu, lépésről-lépésre leirta a cár utját. Eszerint: Junius 15-én a cár szemlét tartott a Dukla felé felállitott csapatok felett. Junius 18 án Labinzov tábornok hadosztálya alkotta az elővédet, amely 17-én éjjel indult el Grabról. A cár maga pont nyolc órakor indult el a Kárpátokhoz vezető hegyes uton. Éppen delet harangoztak a völgy faluiban, irja Muravjev, amikor Boriatinsky herceg parancsörtiszt egy ut, fordulónál a cár elé vágtatott s jelentette hogy ő felsége a magyar határt jelző kettős dombhoz ért. Miklós cár óriás alakja sötét pejlován e pillanatban fölemelkedett s egy pár percnyi hallgatás után parancsára mindenki imádságra térdelt, mire a cár megáldotta csapatait, amelyek néhány perc mulva dobperges között átlépték a határt. Ezt a jelenetet egy egykoru metszet is megörökiti. Aznap délután hat óráig már 45.000 orosz volt magyar területen. Miklós cár a fővezérletet Eriváni gróf, Paskiewics tábornagy, varsói hercegre bizva, még aznap visszatért Grabba és ott kocsira ülve, visszautazott Varsó felé. Junius 19-én már határszéli várinegyeink tele voltak kozák csapatokkal. Egy-két hőslelkü pap, mint Kreith József gróf mati-zovai görög katolikus lelkész és Hokki István, rozsnyói plébános, népfelkelő csapatokkal megpróbálták ellentálani, de elsöpörte őket az áradat. Északi hadseregünk, mintegy 17.000 ember, Liptószentmiklóstól Máramarossziget ig, tehát mintegy ötven mérföldnyi hosszu vonalon elszórva szinten gyöngének bizonyult és a hadtest vezére, Wisotzki tábornok kénytelen volt mindenütt visszavonulni. Junius 19-én Lófalu mögött volt előőrsi harc, 20 án Hétharsnál nagyobb összeütközés, junius 22-én Turócszentmárton utcáin szuronycsata, junius 23-án pedig Somosnál ütközött meg honvédségünk egy orosz dandárral, amikor huszárságunk verekedett szokott hősiességgel. Ez volt az utolsó ellenállás, Wisoltzki Miskolc felé hátrált és Paskiewics herceg 24 én már a kassai püspöki palotában ebédelt.

Böske szobalány. Haragszok, ki se mondhatom, mennyire haragszok. Majd elfujt a méreg. Ugy haragszok a naccságamra, ho rá se tudok nézni. A nyépic! Hogy mista a főhadnagya ement a kórházba, hát nem ekezdi az én kaplaromra meregetni a szemit?! De majd adok én neki! Nem mondok azé föl, nem én. Inkább csak azé is itt maradok, oszt pukkasztom ahogy lehet. Máma is, hogy kihozta a virágos vázát a konyhába, csak rálépek a gyönge tagommal a szoknyájára, hogy egyszeribe feszakadt a ráncába. A vázát meg elejtette a naccsága, oszt eltört, ütet meg ette a méreg. Egye is! Mér haragugyak csak én, hogy a kaplaromra pislog? Most hát emehet, menjen is a drága naccsága a tiszti-kórházba pislogassa meg a főhadnagyának a sánta lábát. Hát nem?

Katonák szabadságolása a tavaszi munkák elvégzésére. A hadügyi kormány a tavaszi mezőgazdasági munkák elvégzésére március folyamán tizenegy napig terjedhető szabadságot engedélyezett — bizonyos korlátok között — a legénység számára. Mint most hivatalosan közlik, szabadságot nyernek a mezőgazdasággal foglalkozó katonák, az önálló mezőgazdák, illetőleg azok hozzátartozói. A lábbadozó-osztagokban levő hasonló foglalkozásu legénység csak ugy kap szabadságot, ha testileg gazdasági munka elvégzésére alkalmas. A munkaszükségletet községenként összeirják és a községek közvetitése utján jutnak a munkás katonák ahhoz a munkához, melynek elvégzéséhez szabadságot kaptak. A tavaszi vetési- és szőlőmüvelési munkálatok elvégzésére erélyes és megbizható altiszt vezetése alatt husz katonából álló munkáscsoportok is fognak a községeknek és földbirtokosoknak rendelkezésre bocsáttatni. A község vagy a földbirtokos a munkáscsoport kirendelése végett a község által láttamozott kérvényt, mely a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézendő, saját főszolgabirájához (városi hatósághoz) nyujtja be.

Adományok a sebesült katonáknak. A czelldömölki kórházak és vasuti üditő állomás részére az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: *Üditő-állomás részére*: Gróf Erdődy Sándor 10 m. tüzetőfa, Klein Vilmos naponként 10 liter tej. *Kórházak részére*: Móritz Mihályné (Boba) 10 alsónadrág és 10 zsebkendő, Deutsch Gyuláné 2 kenyér, citrom és cukor. Magyargencs község adománya: 700 tojás, 70 liter bab, 5 zsák burgonya, 1 tyuk, 5 malac, 15 kiló hus, 18 kenyér, 35 korona 90 fill. készpénz. Göttmann Bódog alezredes cigaretta és dohány. Gyömörey György (Inta) naponként 10 liter tej. Dr. Gráner Ernőné Budapest, özv. Pick Henrikné Wien, Scheiber Ignácné Wien virágmegváltásért 30 K. Rosenberger Miksáné naponta 2 liter tej.

Faiskolai teendők március havában. A faiskolák azért állittattak fel, hogy azok a kitüzött célnak megfelelően okszerüleg kezeltessenek. Március havában a faiskolában pótoltások végeztetnek az egész hónap folyamán. Előző hónapokban kézben-oltott alanyokat kiiskolázzuk az illető faiskolai táblába. A még beültetendő faiskolai táblákat az alanyokkal és egyéb magcsemetékkel beültetjük. A tél folyamán készitett különféle dugványokat, továbba a szaporitás céljából fölszedett gyökeres bujtványokat és sarjakat eliskolázzuk. A kisebb gyümölcsmagvak elvetését befejezzük. A hónap végén az összel elvermelt és már csirázásnak indult dió, mandula, szelidgesztenye, kajszi és egyéb nagyobb magvakat, a csira-gyökócske bekurtitásával, a faiskolai táblákba kiduggatjuk. — Szóval: a községi faiskolákat gondosan kell kezelni és azokat az előirt szabályrendelet értelmében nemes céljukra, az ifjuság oktatására és erkölcsi érzékeinek növelésére kell fölhasználni. Szükséges, hogy a községi elöljáróságok e szép munkában vegyék ki részüket azzal, hogy a községi faiskolák kezelőit jóakarattal támogassák és a fölügyeletet gyakorolják.

A németek 42 centiméteres kaliberü mozsarainak a lövőtávolsága 30—35 km., mig Calais és Dower egymásközötti távolsága csak 28 km., csakhogy ilyen nagy távolságnál a golyónak hatóképessége aránylag igen gyönge. A *bushel* ürmérték, amelyet Angolországban és É.-Amerikában használnak száraz áruk, főként gabona mérésére, általában a kereskedelemben 36 liternek veszik. Suly szerint 1 bushel buza 62, rozs 54, árpa 48, zab 39, borsó 66, bab 65, lóheremag 70, repcemag 50 angol font.

Kék-gálic kapható ALMÁSI JÁNOS **vas és füszerkereskedésében Czelldömölkön.**

Milyen a háboru? Kérdik a falujába hazaérkezett sebesült bakától: No, Jancsi, hát milyen is a háboru? — A háboru olyan, — felelt a vitéz, — mint a bucsu. — Már miért lenne olyan, mint a bucsu? — Itt is verekednek, ott is verekednek; a különbség csak az, hogy a háboruban a verekedésbe nincs beleszólása a csendőrnek.

Apró hirek. Egészben véve ma a hazai szőlők védelmére több mint 350 ezer mázsa rézgálicra van évenkint szükség. Ennyire az idén aligha tudnak szert tenni. Bizonyos, hogy lesz nagy reklám a lapokban ilyen-olyan jó, jeles, kitünő, non plus ultra, noch nie dagewesen — szerekről. A szőlősgazdák ne hagyják magukat becsapatni! — A ciriil irást Boszniában és Hercegovinában az iskolákban és a hivatalokban használaton kivül helyezik, csakugy mint nemrégiben Horvátországban történt. — Probászka Ottokár püspök a legbámulatosabb termékenységü irók egyike. Most *„A háboru lelke“* cimen 206 lapos könyv jelent meg tőlaba, mely a háborus irodalom megkülönbb és legjelentékenyebb terméke. Ahogyan a püspök e rendkivül érdekes könyvben a háborut nézi, ahogyan ő abban lelkesit, vigasztal, kétséget oszlat, megnyugtat, könnyet törül, Isten és hit, a tudomány és az iroi talentum segitségével, — valóban meghat bennünket és bámulatra ragad. — Értesülésünk szerint az 50%-os *kukoricaliszt-keverésről* szóló rendeletet, amelyet időközben felfüggesztettek, a kormány márc. 15-dikén életbeléptéti. — Lóállomanyunk fejlesztése érdekében tiz uj katonai *csikótelep* létesitése vétetett tervbe. — Bécsből jelentik: A márc. 8-án megtartott marhavásáron fölszöktött *a hus ára*, még pedig az élősuly métermázsája 20—30 koronával. A fölhajtott 4380 darabból 2200 at a katonai intendantura (hadbiztosság) és a konzervgyárak vásároltak meg. Száznál több mészáros nem tudván bevásárolni, kénytelen volt üzletét bezarni. — Szombathelyen ma márc. 14-én d. e. a vármegyeháza disztermében a *közig tanfolyam* nagyobb szabásu hazafias ünnepet ül. — *Sok katona* visszaküldi fehérneműjét mosás céljából, miattal nemcsak férgek, hanem ragadós betegségek is elterjedhetnek; azért a fehérnemüt röglön es alaposan kell fertőtleniteni. — Magyarországon 3 gyár van, amely *burgonyaliszlet* készit, de a termelésük le van foglalva — A 36—42 éves *népfelkelők* bemutató szemléjét apr. 6. és maj. 4 között tartják meg. — Az állam által kibocsátott *hadikölcsön* kötvényei meg nem készültek el; hogy mikor bocsátják ki, meg nem tudjuk.

A bőrkészletek és cserzőanyagok bejelentése. A hadiczélokra szükséges bőrkészletek nyilvántartása érdekében a kormány rendeletet adott ki, melynek értelmében mindenki bejelenteni tartozik, hogy bőrgyártási célokra alkalmas anyagokból mekkora készlete van. A bejelentési kötelezettség nem terjed ki tiz darab nyers marhabőr, huszonöt darab borjubőr, egy métermázsa talpbőr és ötven kg. felső és egyéb bőröknél kisebb mennyiségre. Az első bejelentés március hó 13-án, azontul minden négy hét elteltével történik. A bejelentés az elsőfoku iparhatóságnál eszközlendő. A bejelentő fél tartozik külön raktárkönyvet vezetni és ebbe bejegyezni, hogy a bejelentett mennyiség kinek a kezébe kerül. A rendelet ellen vétők két hónapi elzárással büntethetők.

Gabona-ring Oroszországban. Az Oroszországból a semleges államokon át ujabban érkező tudósitások is arról adnak hirt, hogy az orosz nagybankoknak egy titkos egyesülete az ország minden részében csakugyan nagy készleteket szerzett be a gabonából. Ez a hir az orosz gabonakereskedelem körében is feltünést keltett, mert az összevásárlásnak az a célja, hogy a gabona árát fölhajtsák és hogy a háboru után a nagybankok dirigálhassák az egész gabonaüzletet Oroszországban.

Kiadó: Dinkgreve Nándor

NYILT-TÉR.

(E rovatban közlöttekért a szerkesztőség felelősségét nem vállal.)

Értesités.

Ezuton hozzuk tisztelt fogyasztóink tudomására, hogy Czelldömölk nagyközség képviselőtestületének határozata folytán az áramdij felárat 1915. március hó 1-től 30%-ról 40%-ra emeltük fel.

Czelldömölk nagyközség Elekt Müve
Ganz-féle Villamossági R. T Üzemvezetősége.

Butorozott szoba

szép uj házban kényelmesen butorozva azonnal

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ujonnan épült házban
egy kétszobás
és egy egyszobás
lakás
külön pincével, faházzal, sertésól és kerthasználattal **máj. 1-re kiadó.**
Bővebb értesités nyerhető e lapok kiadóhivatalában.

Követelje azonban, hogy szállitoja Önnek csakis **OLLA**-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékü silány utánzatot, mint »épp oly jót« feldicsérni. Kedvelt minőségek:

1203. sz. »Extrafinom« minőség 6 K.
1204. sz. »Superfinom« minőség 8 K.

Kapható: Dr Bisitzky András gyógyszertárában Czelldömölkön.

Eladó szőlőoltványok!

Zalakoppányi oltványtelepemről eladásra kerülnek

Raparia Portalis alanyon oltott egy éves **gyökeres** Olasz-rizling és Chasselas **fás-oltványok.**

1000 drb ára 180 korona.

Az oltványok fajtisztaságáért és szokványminőségéért felelősséget vállalok.

Előjegyzéseket elfogad
Marton Izidor
téglagyáros.
Czelldömölk, (Közjegyző-ház).

BERECZ LAJOS

ujonnan alapitott

érc- és fakoporsó raktára

Czelldömölk, Ferenc József-utca (Saját ház.)

Mindennemü temetkezési cikkek bevásárlási forrása.

Állandó sirkoszoru raktár.

Diszes ravatal-felállitás megegyezés szerint.

Temetések a legegyszerübbtől a legdiszesebbekig eszközöltetnek.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Czelldömölk.